

בס"ד, ערש"ק וישלח, כסלו תשפ"ג. לידידי ומכריי קוראי ומתענגי הגליון 'מעדני הפרשה'.

באחד השמחות במשפחה, סיפר אחי אברהם ז"ל, בהיותי אברך צעיר, הייתי הולך פעם בשבוע לסאונה (שוויץ באד) בבנייני זופניק, פעם אחת, אני שומע קולות מהחדר השני, ניגשתי לשם ואני רואה 4 גברתנים צעירים ליד בור המקוה, (זיהיתי אותם, הם היו המתנדבים בעם לשמש 'הזרוע המבצעת' של משמרת הצניעות המיתולוגית בירושלים), הם שלפו משם יהודי אחד, והיכו אותו מכות רצח עד זוב דם. ביררתי מה חטאו ומה פשעו? הם לא הסתירו את האמת, הוא הולך למופעים של שלמה קרליבך.

תשמעו טוב, אמר אחי ז"ל, אני מכיר את ארבעת השלעגערס הללו, כיום, במבט של עשרות שנים קדימה אני יכול להעיד, הצרות שהם סובלים והבעיות שהם עוברים בחיים, יכולים לפרנס עיר שלימה.

ואני לא מספר את הסיפור סתם, בהמשך תבינו לאן אני שואף, אזרוק כמה נתונים ואתן לכם לחבר את הפאזל לבד.

התורה ניתנה לנו מהבורא הנצחי שיצר הכל והכניס את כל החכמה בתורה ואמרו חז"ל: הסתכל באורייתא וברא עלמא, ועשה זאת דוקא באופן כזה, כדי שנדע, שבתורה יש את הכל, כולל אופן הטיפול וההתמודדות עם כל מיני מצבים.

לדוגמא, כל טכנולוגיה שמתחדשת ודורשת התייחסות הלכתית (שימוש בשבת, טיפול רפואי וכו'), פוסקים גדולי ומאורי ישראל על פי מה שכתוב בתורה ובפוסקים שקדמו להם ומשווים עניינים, ובמקרים שאין לזה תקדים, או דבר שניתן להשוותו לכאן ולכאן והשיקולים שווים ללא הכרעה חותכת, בודקים הרבנים את כל הנתונים ועושים בירורים עד כמה שידם מגעת והקב"ה נותן בליבם את ההחלטה הנכונה וזוהי 'דעת תורה', שהעוסק בה אמור לקבל 'תורה' דיגע קאפ' ולהכריע תורה' דיג.

ולכן, המבזה ת"ח אין תרופה למכתו, כי הוא מבזה את התורה ואת הקב"ה ח"ו.

אבל יש תנאי לזה, שכל הוויותיו והבעותיו אכן יהפכו ל'דעת תורה' צרופה, ראשית: הוא חייב להסיר את כל הנגיעות האישיות. שנית: כדי שהוא יהפוך ל'דעת תורה' חייב שיהיה בו מקודם 'דעת', ודרשו זאת חז"ל מהפסוק 'יהב חכמתא לחכימין', ושני הנתונים הללו הולכים שלובים יחד, ש'אם אין דעת הבדלה מנין', לדעת האם הוא השתחרר מהנגיעות שכל אחד נולד בהם וממילא הוא יכול להביע דעתו בנידון, או שהוא עדיין נגוע בהם ועליו לשתוק?

אמרו חז"ל: 'המספר לשה"ר ראוי להשליכו לכלבים', דהיינו, שהוא כנבילה. שעל נבילה אמרה תורה לכלב תשליכון אותו, כשכר על שתיקתו לביל מכת בכורות. ולכן ראוי להשליכו לכלבים, שילמד מהכלב כמה מרויחים מהשתיקה, אולי יפסיק לספר לשה"ר.

ומכאן נבין כמה נצרך ענין ה'דעת' לת"ח, עד שאמרו חז"ל 'ת"ח שאין בו דעת, נבילה טובה הימנו', שאם אין בו דעת הוא ודאי מדבר לשה"ר וחותר לשה"ר והוצאת ש"ר ומבזה אנשים כביכול בהיתר ובשם התורה, שהרי הוא בטוח שהוא 'דעת תורה'.

כלפי מה הדברים אמורים?

כאשר ציבור גדול, גם בעיותיו גדלים, ותפקידם של מנהיגי הדור להבין ולהשכיל איך להתמודד עם האתגרים ולהגדיל ראש.

לא לכל בעיה יש פתרון, ישנם תופעות הצורכים התמודדות, והתמודדות מלשון התמדה, צריך כל הזמן לעקוב ולהתאים את החינוך והטיפול למצבים מתחדשים וכשם שהיצר הרע אינו שוקט על שמריו ויוצר כל הזמן מכשולים חדשים וגירויים שונים, כל עלינו לעמוד על המשמר ללא הרף, לסתום פרצות.

למרות שסתימת פרצות היא הכרחית, היא אמורה להיות רק התרופה ולא העיקר, כשם שבית חולים ותרופות הם רק דיעבד אחרי שיש חולי, כי העיקר הוא ליצור חיים בריאים ויציבים, ובמקבילו הרוחני, הרעיון הוא, ליצור חממה נעימה לחוסים בה, שהיא ההגנה הכי טובה לקהילה בריאה ויציבה.

כלל ישראל גדל ופרח באופן מהיר ומפואר, עד כי קשה להדביק את הקצב ההולך וגדל, בהקמת מוסדות וניהול הפרוייקט ומתן פתרונות, בנוסף לרבות ששבים אל ה' ומגלים את מתיקות התורה והאור בהליכותיה, כי באמת התורה משרה סביבה את החממה הכי נעימה האפשרית, עם שבתות וחגים ודרכיה דרכי שלום, נופת צוף ויקרה מפנינים.

וכאן אנו עומדים ותוהים: איך קורה שאחוזים מסויימים מעם ישראל שנולדו בבתים של יראי ה' ושומרי תורתו, עוזבים באר מים חיים לחצוב להם בורות נשברים אשר לא יכילו המים? ושלא נתנסה, כמה צער יש לסובביו של כל אחד כזה לא עלינו.

בטח נשמע את הזעקה: ה'כלים מכלים שונים' הם אשמים בהכל, נכון, זה בעיה. ובכל זאת, למה נפלו חללים לפני 50-60 שנה? ולמה ממש לפני השואה לא היה כמעט בית אשר אין שם מת? הרי הסמארטפון עוד לא נולד אז? ולמה אני מכיר כמה וכמה נושרים שבביתם לא נכנס מחשב ולא שום סוג של טלפון חכם ולמרות זאת נפלו שם חללים? ולמה אני מכיר אישית בתים רבים שהיו שם מחשבים (עם סינון הכי נמוך, במקרה הטוב) והורים עם סמארטפונים והילדים בונבוניירות לשם ולתפארת?

מסופר על 2 יהודים שישבו בחדר המתנה להיכנס לצדיק עם קויטל ובינתיים התווכחו ביניהם על הנסיונות שעברו בחיים.

אמר האחד: תיתי לי שנשארת שומר תו"מ, למרות שעברתי את מוראות הקג"ב ברוסיה עם כל שיטות הדיכוי שהפעילו עלינו.

אמר השני: מה אתה מדבר? אני עברתי את השואה והוריי ואחיי נרצחו לעיניי ולמרות זאת לא נטשתי את אמונתי.

שמע זאת הגבאי של הרבי והגיב: מה אתם מבינים בנסיונות? אם כבר, תיתי לי, שאני גבאי אצל הרבי שנים רבות ורואה את כל הסחי ומאוס שקורה מסביב ואף על פי כן נשארתי חרדי, רק בגלל שאני מאמין בה'.

כאשר המערכה נגדי היתה בטונים הכי גבוהים והלהבות הגיעו עד לב השמים, והליידיגייזס אספו נגדי חתימה אחר חתימה, והגר"מ בראנסדורפער זצ"ל עמד כצוק איתן לא לחתום נגדי, (עד כדי איום לפרישה מחברותו בבי"ד אם יוסיפו חתימתו במרמה) באחד השמחות אמר לי הגר"מ 'עכשיו כולם מבינים את דברי חז"ל בשבת קלט. 'אין פורענות באה לעולם אלא בשביל דייני ישראל'.

ומי שחושב שהעולם הפקר והצרות באים בגלל הסמארטפונים וענייני צניעות (וה'רכבת הקלה' ו'שכונה ע"ג קברים' ו'נדרים פלוס'), שיקרא את המחקר הקטן שערכתי והנתונים גלויים, כדלהלן:

יש בעולם כעשרה ערים / ריכוזים חרדים שכ"א מהם מונה לפחות מעל רבבה של משפחות חרדים (6 בארץ, 4 בארה"ב, 1 באירופה). צא ובדוק באיזה מהם יש הכי הרבה יתומים רכים ואלמנות צעירות, טרגדיות, אסונות, מיתות משונות בהיקפים שלא נתפסים? בדקתי עם אישים שמטפלים באסונות ועם קרנות צדקה וארגוני אלמנות ויתומים וכדו', הפער הוא לא בעשרות אחוזים אלא במאות אחוזים, עד כדי כך שאנשי חסד הקימו באותה עיר 2 אולמות שמחות ליתומים ושניהם בתפוסה גדולה ל"ע, ומה עוד יש באותה עיר? המוקד והריכוז הכי גדול בעולם של אנשים שהצליחו להשריש בליבם רוע, ומסוגלים בשם התורה והדת לשפוך דם בלי ניד עפעף.

ואין מי שיקום ויצעק 'גיוואלד' אחד אמיתי ויעשה חשבון הנפש, וכבר שמענו מהמגיד שיעור המפורסם הרב רייזמן שליט"א, אז, כאשר גדול הדור נלב"ע בערב חנוכה ובשעה שכל ישראל נתאבלו עליו, היה תלמוד תורה אחד באותה עיר, שפתחו שולחנות עם סופגניות ולחיים לילדים ושרו ורקדו 'לחגוג' את פטירתו, באותו שבוע אירעו באותו רחוב 4 טרגדיות בלתי נתפסות ולא דוקא מקהילות האנשים הרשעים הללו, שהרי 'כיון שניתנה רשות למשחית שוב אינו מבדיל'.

ומאותה עיר יצאה עכשיו הבשורה: מצאו את עוון הדור, מאן דהוא הוציא חומש עם פירוש, (ואיני נכנס כלל לתוכן הענין, כי עדיין לא היו כל הנתונים לנגד עיני, וגם, מי אני שאכריע בעובי קורה כזו?), אבל דבר אחד כבר ביררתי, אף אחד לא פנה לעורכים לברר הענין, וכל מכיריהם של העורכים יעידו כי מדובר בתלמידי חכמים מופלגים ויראי שמים בעלי שיעור קומה, השיער יקום אם אספר לכם באיזה שיטות רמאיות שלבן הארמי לא היה מתבייש בהם, מוציאים חתימות של רבנים בלי שמישהו יקום ויברר בעצמו הענין לאשורו.

אתן לכם דוגמא אחת: בתי הבכורה נישאה לבחור מצויין, המשתייך לאחד החסידויות, מהכי גדולים בעולם, כאשר נולד בנם הבכור, ביקשני חתני שאכבדו ואלך עמו להזמין את הרבי שלו לסנדקאות, הלכתי, כיבדתי, הזמנתי, ובסוף, ביקשתי מחתני לצאת ונשארתי לבד עם הרבי בחדרו, הצגתי בפניו את שמי המלא, ושאלתי אותו: אשמח לשמוע מהרבי שליט"א, איך הרבי חתם נגדי על מכתב שהתפרסם בכל העולם, כולל בעיתון המפורסם של הקהילה שלכם, בלי להכיר אותי ולשמוע אותי כלל? או למצער: האם הרבי שמע את 2 הצדדים לפני שחתם? והרבי ענה במלא הכנות: 'אין לי מושג על מה אתה מדבר, איזה חתימה? על מה? מה הרקע?'

ומי שהופך עולמות בזה, מאותה עיר צלוקת הטרגדיות, גם השיג חתימת רב ידוע מאותה העיר ומשם הבעיר את המדורה ומחתים ומכתים עוד ועוד, בלי לנסות לפתור את הבעיה בצורת פתרון כנדרש מיהודי יר"ש ללא נגיעות.

אינני מנהל את הפנקסים של בורא עולם, אבל גם עיוור אינני, יש מצבים שכל כך בולטים, שאי אפשר להתעלם. כדברי הרמב"ם הידועים, ודאי מידת אכזריות וכו'.

חז"ל מספרים לנו על כל מצב איך לנהוג, וכבר היה מקרה דומה בהיסטוריה, וכך מספרים חז"ל בגמ' חגיגה: 'ברם זכור אותו האיש לטוב וחנניה בן חזקיה שמו, אלמלא הוא נגזר ספר יחזקאל שהיו דבריו סותרין דברי תורה, מה עשה? העלו לו ג' מאות גרבי שמן וישב בעלייה ודרשו', חז"ל לא משבחים את מי שרצו לגנוז והפך עולמות ולכאורה בצדק, הלא דבריו סותרים דברי תורה מפורשים, ואת מי משבחים? את מי שהציל את המצב באופן נכון, ישב והגה ו'שבר את הראש' בעקשנות והתמדה וחפץ ה' בידיו הצליח.

וכל חתימה שמתווספת לחתימות הנ"ל, (בלי שמישהו עושה את הפעולה הכי פשוטה של להזמין את הצד השני לשימוע) רק נותר לנו להיזכר בדברי חז"ל 'ראיתי בני עליה והמה מועטים' ולבקש מהשי"ת, אנא, תשאיר לנו כמה ת"ח שיש בהם 'דעת' שיורונו דעת תורה. ועכשיו תקראו שוב את הסיפור בתחילת המאמר, שאחי ר' אברהם ז"ל סיפר, ותדעו, שסיום הסיפור תקף לא רק על מי שמכה פיזית אלא, ועוד יותר על מי שמכה בגלוי ובסתר, באופן שגורם צער וצלוקות שנשארים שנים רבות בלב המותקפים ומשפחותיהם. חכמים הזהרו בדבריכם ובחתימותיכם, כי זה הראי של היהדות החרדית, ואם זה האור שמנהיגים משדרים, מה יעשה הבן ולא יחטא? והרבה יותר ממה שכתוב כאן, אינו כתוב כאן ותן לחכם ויחכם עוד.

בברכת שבת שלום ומבורך

ישראל אהרן קלצקין

לבקשת הצטרפות או כל שאלה או הערה והארה, כתבו לי בכתובת דלהלן

maadoney@gmail.com